

Nouăzeciștii

După revoluție, învățământul românesc ("cel mai" și "cel mai" dintre toate) a fost demitizat, huiduit, dat afară din amfiteatre în fluierături (o dată cu dăscălimea), făcut bucățele și, apoi, "cusut" la loc. Nu știu mai mult decât am trăit: în acei ani "de grație" când eram la liceu, obișnuiam ca, la ora de matematică, să-l "aprovizionăm" pe prof cu o pară și un ziar (de opoziție), ca să o lase mai moale. Sau, dacă se putea, să o lase de tot. Ni se părea perfect îndreptățită poziția noastră față de o materie pe care nu o agream. Iar cine se împotriva, nu era "de gașcă". E drept, eu și colegii mei deveneam brusc interesați îndată ce, de la aceeași catedră, ni se comunicau lucruri care chiar meritau să fie spuse și ascultate.

Doamnei profesoare, cu dragoste – o nouă prelucrare a piesei **Dragă Elena Sergheevna** de Ludmila Razumovskaia – povestește o situație similară celei, pe care tocmai am relatat-o: ca să obțină note de trecere, patru elevi își vizitează profesoara de matematică (abordabilă, deci "de gașcă"), pentru a o convinge să le schimbe tezele, pline de greșeli, cu alte lucrări, îmbunătățite. Spectacolul de la "Cassandra" al lui Radu Apostol, student în anul III la Regie Teatru (clasa Cornel Todea), cu distribuția formată din studenții actori în aceiași an (clasele Ion Cojar și Gelu Colceag)

este, într-un fel, o dedicație. Nu chiu-langiilor dintotdeauna, ci "nouăzeciștilor", produs al învățământului din România, proaspăt dez(re)abilitat la ieșirea (?) din comunism. (Apropo de învățământul autohton, de astă dată în ipostaza lui universitară: se zvonește că, la U.A.T.C., studenții de la Actorie nu mai sunt obligați să joace în producțiile de la Regie. Ca atare, tinerii regizori sunt, mai nou, nevoiți să-i plătească pe colegii lor actori, ca să se "folosească" de ei în examenele de clasă.)

Dincolo de abordarea textului dintr-o perspectivă modernă – spre deosebire de cea destul de conservatoare, de la Teatrul "Sică Alexandrescu" din Brașov, a absolventului Claudiu Goga –, spectacolul are o mare calitate: lucrul foarte migălos cu actorii. Faptul că ei sunt aproape de aceeași vârstă cu personajele le dă o anumită autenticitate a trăirii, importantă, dar, în sine, nicidecum suficientă. Farmecul montării lui Apostol – unul dintre ele – este individualizarea fiecărui rol în parte. Jucându-se de-a realismul (cadrul scenic este o locuință de bloc, cu bibliotecă ticsită de cărți adevărate – nu doar cotoare –, multe ghivece de flori, pick-up și tot felul de nimicuri răspândite peste tot), Apostol își găsește, de fapt, un pretext pentru a scotoci în biografia rolurilor, căutându-le personalitatea. Atenția acordată detaliilor de com-

portament, gesturilor mărunte și caracteristice, evoluției eroilor dă impresia că acolo, pe scenă, trăiesc oameni. Amatorii de teatru alternativ, smucit, abscons, metaforic să nu sară în sus: înainte de a fi postmoderni, un regizor și niște actori trebuie să învețe abc-ul, baletul clasic. Echipa lui Radu Apostol se descurcă foarte bine, ba chiar cu o maturitate incredibilă pentru anul III de studii: Vitea (Radu Romaniuc) este un fel de "99 de nenoriciți" care, neîndemnat și paralizat de timiditate, strică tot ce atinge; Pașa (Cătălin Stanciu) – un isteric ușor de dominat; Volodea (Cristi Simion) – un caracter diabolic, dictator în germene; Lida (Antoaneta Cojocar) – o fătucă aparent emancipată care, depășită de situație, se smintește. Cea mai ingrată sarcină o are Paula Niculiță (profesoara Elena Sergheevna), vizibil talentată, dar de multe ori copleșită de compoziția pe care trebuie să o facă.

Datorită unei anumite violențe (și la propriu, și la figurat) a întâmplărilor, am avut sentimentul (și teama) că actorii sunt pe un câmp de bătălie, că loviturile și izbiturile au loc "pe bune", iar răsturnările de obiecte pot chiar să rănească. Acest nerv al spectacolului este un amănunt de atmosferă care s-ar putea să facă parte, pe viitor, din "marca" Radu Apostol.

Mirona Hărăbör

foto: Florentin Tufă, Valentin Diaconu